

VOSS HERAD
Postboks 145
5701 VOSS

Dykkar ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 06/02794-149

31.01.2023

Ark.: 326.12

Vedtak i namnesak 2023/29 – Mørkvesstølen og Mørkvesberget – Voss herad

Statens kartverk har i dag gjenopna ei namnesak og gjort vedtak om at to stadnamn i Voss herad skal skrivast slik:

- **Mørkvesstølen** (støl)
- **Mørkvesberget** (fjell)

Vedtaket er gjort med heimel i § 7 tredje ledd i lov om stadnamn.

Bakgrunn

Kartverket vedtok skrivemåten *Mørkve* for eit gardsnamn i ei namnesak den 14.01.1994, men samstundes *Myrkvesstølen* og *Myrkvesberget* i to avleidde namn. Det ser ikkje ut til at namna vart sedde i samanheng, og Kartverket har difor gjenopna saka etter § 10 i lov om stadnamn og § 13 i forskrift om stadnamn for å få samsvar i skrivemåten. Kartverket har sendt saka til Språkrådet for vurdering, og i ei tilråding dagsett 22.02.2016 tilrår dei at skrivemåten av dei avleidde namna vert endra til *Mørkvesstølen* og *Mørkvesberget*. Bruken av skrivemåten *Mørkve* og *Mørkves-* ser ut til å vera rimeleg eintydig lokal, og Kartverket gjer difor nytt vedtak i saka utan ny høyring, slik § 13 i forskrifta opnar for.

Rettsleg grunnlag

Når ein skal fastsetja skrivemåten av eit stadnamn for offentleg bruk, er hovudregelen at ein skal ta utgangspunkt i den nedervde lokale uttalen av namnet. Skrivemåten skal fylgja gjeldande rettskrivingsprinsipp i norsk, jf. § 4 fyrste ledd i lova. Skrivemåten skal vera praktisk og ikkje skyggja for meningsinnhaldet i namnet, jf. § 1 fyrste ledd. I *utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn* er det meir detaljerte reglar om korleis stadnamn skal normerast.

I tillegg må det takast omsyn til normeringspraksisen i området og skrifttradisjonen for namnet saka gjeld, og kva som er registrert i Sentralt stadnamnregister (SSR) frå før. Lokale ynske frå dei som har uttalerett skal òg spela inn. Det skal leggjast serleg vekt på ynsket til eigaren når saka gjeld bruksnamn, og skrivemåten som eigaren ynskjer, ligg innanfor regelverket.

Skrivemåten av slektsnamn skal ikkje påverka skrivemåten av stadnamn. Vedtak som gjeld skrivemåten av stadnamn, får heller ikkje fylgjer for skrivemåten av slektsnamn.

I § 13 fyrste ledd i forskrift om stadnamn står det fylgjande om gjenopning av namnesaker: «Vedtaksorganet avgjer om ei sak skal takast opp på nytt. Det gjeld òg saker som har vore behandla i klagenemnda for stadnamnsaker. Vedtaksorganet avgjer om ei sak som er opna på nytt, skal ut på ny høyring.»

Uttale

Gardsnamnet *Mørkve* er oppført med /mø`rkve/ som nedervd, lokal uttale i bokverket Norske Gaardnavne. Me har ikkje konkrete uttaleopplysningar for dei to namna *Mørkvesstølen* og *Mørkvesberget*, men i namnesamlinga på Nordhordlandskart er det to andre stadnamn som er avleidde av gardsnamnet *Mørkve*. Namnet *Mørkvesbakkane* er oppført med uttalen /Mørkvesbòkko/ og *Mørkvestrodi* med uttalen Mørkvestråæ. I boka Or gommol ti II (1941), som er skriven på vossamål, er gardsnamnet skrivi *Mørkvæ*, og stølsnamnet er skrivi «*pao Mørkvesstølae*», der endinga -æ i -*stølae* reflekterer dativ. (Det nemnde namnet *Mørkvesbakkane*, som ikkje er med i denne saka, er skrivi *Mørkvisbokko* i boka Or gommol ti I (1941).)

Skrifttradisjon

Mørkvesstølen/Myrkvesstølen: *Mørkvesstøl* i Norge 1:50 000 frå 1952, *Mørkvesstølen* i Norge 1:50 000 frå 1977, 1978 og 1995, *Myrkvesstølen* i Norge 1:50 000 frå 2000 og 2009. Økonomisk kartverk frå 1972 har *Mørkvesstølen*, og *Mørkvesstølen* er òg brukt i boka Stølar i vossafjell frå 2001.

Mørkvesberget/Myrkvesberget: *Mørkvesb^s* i Norge 1:50 000 frå 1952, *Mørkvesberget* i Norge 1:50 000 frå 1977, 1978 og 1995, *Myrkvesberget* i Norge 1:50 000 frå 2000 og 2009. Økonomisk kartverk frå 1972 har *Mørkvesberget*.

Tilråding

Språkrådet skriv at sidan skrivemåten *Mørkve* er vedteken som offisiell namneform, bør alle avleidde namn skrivast i tråd med den forma, dvs. med -ø- i fyrstestavinga. Dei tilrår difor at dei to namna vert skrivne *Mørkvesstølen* og *Mørkvesberget*.

Vurdering

Det ser ikkje ut som namna *Mørkve*, *Mørkvesstølen* og *Mørkvesberget* vart vurderte samla i namnesaka i 1994, og det kan koma av at dei stod på ulike stader i ei lengre namneliste. Men i denne saka tilseier det som finst av uttaleopplysningar eintydig at uttalen av gardsnamnet og avleidde namn er med /ø/ i *Mørkv-*, og altså ikkje med /y/, det vil seia i motsetnad til namnet *Myrkdalen*, der uttalen er med tydeleg y. Bruken av *Mørkvesstølen* og *Mørkvesberget* i lokallitteraturen ser òg ut til å vera rimeleg eintydig med ø, jf. òg adressenamnet *Mørkvesstølsvegen*, som går opp til denne stølen. Det verkar soleis lite kontroversielt å endra dei to namna frå *Myrkvesstølen* og *Myrkvesberget* til *Mørkves-* ut frå både uttalen og skrifttradisjonen. Kartverket vel difor å gjera det utan ny høyring, jf. § 13 i forskrift om stadnamn. Skrivemåten *Mørkves-* er òg i samsvar med § 4 tredje ledd i lov om stadnamn, som fastset at skrivemåten av primærnamnet som hovudregel skal vera retningsgjevande for skrivemåten av avleidde namn.

Mørkvesstølen og *Mørkvesberget* vert fastsette som skrivemåtar i samsvar med § 4 i lov om stadnamn.

Kunngjering

Kommunen skal syta for at vedtaket vert gjort kjent for dei partane i kommunen som har klagerett etter § 12 fyrste ledd i lova, og som ikkje er adressatar i dette brevet. Jf. § 9 i forskrift om stadnamn.

Bruken av vedtekne skrivemåtar

Me vil minna om reglane i stadnamnlova om plikt til å bruka vedtekne skrivemåtar, jf. § 11, særskilt fyrste setning, som har denne ordlyden: «Når skrivemåten av eit stadnamn er fastsett etter denne lova og ført inn i stadnamnregisteret, skal han brukast av eige tiltak av dei som er nemnde i § 1 tredje ledd». Det vil seia organ for stat, fylkeskommune og kommune og selskap som det offentlege eig fullt ut.

Me presiserer at lov om stadnamn regulerer *offentleg* bruk av stadnamn. Privatpersonar og bedrifter som ikkje er heileigde av det offentlege, er difor ikkje pålagde å fylgja vedtekne skrivemåtar.

Når det same namnet er brukt om ulike namneobjekt på same staden, skal skrivemåten i primærfunksjonen som hovudregel vera retningsgjevande for skrivemåten i dei andre funksjonane. Dersom dette vedtaket vert

stående utan at det vert påklaga, legg me difor til grunn at kommunen vedtek same skrivemåten i ev. adressenamn og adresetilleggsnamn der namnet vert nytta.

Når det er gjort vedtak om adressenamn, adresetilleggsnamn og krinsnamn (grunn-, val-, skulekrins og kyrkjesokn), skal den vedtekne skrivemåten leggjast inn i matrikkelen, og adressenamn i SSR vert oppdaterte frå matrikkelen. Vedtak om adressenamn skal framleis sendast til m.a. Kartverket, jf. § 9 fjerde ledd i forskrift om stadnamn.

Klage

Vedtak om skrivemåten kan etter § 12 i lov om stadnamn påklagast av dei som etter § 6 bokstav a til c har rett til å ta opp saker om skrivemåten av stadnamn. Klagefristen er tre veker frå meldinga om vedtaket er komen fram til mottakaren, jf. § 9 i forskrift om stadnamn. Dersom meldinga skjer med offentleg kunngjering, tek klagefristen til frå den dagen vedtaket vert kunngjort fyrste gongen. Dei som har klagerett, har rett til å sjå saksdokumenta, som er arkiverte hjå vedtaksorganet. Det er høve til å søkja om utsett iverksetjing av vedtaket til klagefristen er ute eller klaga er avgjerd.

Ei eventuell klage skal sendast til Kartverket med kopi til kommunen. Klaga skal grunngjevast, og grunngjevinga må omtala alle namn eller namneledd klaga gjeld.

Når ein tek opp ei klagesak, gjeld dei same sakshandsamingsreglane som for namnesaker elles. Dersom vedtaket vert oppretthalde, sender Kartverket saka vidare til Klagenemnda for stadnamnsaker for endeleg avgjerd.

Med venleg helsing

Anne Lien
fylkeskartsjef

Erlend Trones
stadnamnansvarleg

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent i samsvar med interne rutinar.

Kopi SPRÅKRÅDET

Lenker: [Lov om stadnamn](#)
[Forskrift om stadnamn](#)
[Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn](#)